

๗.002428

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง
กับความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด

(The Relationship between Health Beliefs, Self Care Knowledge
and Therapeutic Compliance in Ischemic Heart Patients)

นางนิตยา ภาสรัตน์

อภินันทนาการ

จาก

มูลนิธิอภินันทนาการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2529

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัย จาก China Medical Board of New York

ISBN 974 - 586 - 105 - 7

ชื่อ เรื่องวิทยานิพนธ์   ความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง กับ ความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด

นักศึกษา   นางนิตยา   ภาสุนันท์

ระดับปริญญา   วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

สาขาวิชาเฉพาะ   การพยาบาลอายุรศาสตร์และตติยศาสตร์

สถาบัน   คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กรรมการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญทอง
รองศาสตราจารย์นายแพทย์วิเชียร ทองแดง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ เล็กอุทัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิรัตน์ พิมพ์หงส์

วัน เดือน ปี   27 พฤศจิกายน 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง กับ ความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด พร้อมทั้งได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง และความร่วมมือในการรักษาแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระยะเวลาที่เป็นโรค และลักษณะโรค

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน และมารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคหัวใจโรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 100 ราย เป็นชาย 73 ราย และหญิง 27 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง และ แบบสัมภาษณ์ความร่วมมือในการรักษา

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง กับความร่วมมือในการรักษา โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

ความเชื่อด้านสุขภาพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านสุขภาพทั่วไป การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อน การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษา การรับรู้ถึงอุปสรรคในการปฏิบัติตน ปัจจัยร่วม และความเชื่อด้านสุขภาพโดยส่วนรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความร่วมมือในการรักษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความเชื่อด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการรักษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ป่วย โรคหัวใจขาดเลือดที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระยะเวลาที่เป็นโรค และลักษณะโรค ต่างกัน มีความเชื่อด้านสุขภาพโดยส่วนรวมและในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อน การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ของการรักษา และปัจจัยร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามพบว่า ผู้ป่วยที่มีอายุ 56 - 70 ปี มีการรับรู้ถึงอุปสรรคในการปฏิบัติตนสูงกว่าผู้ป่วยที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ป่วยที่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีแรงจูงใจด้านสุขภาพทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือในการรักษา และผู้ป่วยที่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความร่วมมือในการรักษา นั้น พบว่า ผู้ป่วยที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระยะเวลาที่เป็นโรค และลักษณะโรค มีความร่วมมือในการรักษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title   The Relationship between Health Beliefs, Self
                                 Care Knowledge and Therapeutic Compliance in
                                 Ischemic Heart Patients

Author   Mrs. Nittaya   Pasunant

Degree   Master of Science (Nursing)

Nursing Specialty   Graduate Student in Medical-Surgical Nursing

Institute   Nursing Faculty, Mahidol University

Major Advisor   Assistant Professor Dr. Tassana   Boontong

Co-Advisor   Associate Professor Vichian   Thongtang, M.D.
                                 Assistant Professor Sauvaluck   Lekutai
                                 Assistant Professor Suthiratana   Pimpong

Date of Graduation   November 27, 1986

Abstract

The purposes of this study were to investigate the relationship between health beliefs, self care knowledge and therapeutic compliance in ischemic heart patients regarding to sex, age, educational level, economic status, duration of disease and clinical manifestation.

The sample was composed of 100 patients, 73 males and 27 females, who attended periodically at least 6 months in heart clinic at Siriraj Hospital, King Mongkutkloa Hospital and Rajvithi Hospital. The questionnaires included the demographic data questionnaire, Health

Beliefs scale, Self Care Knowledge scale and Therapeutic Compliance scale.

Data were analysed by means, standard deviation, one-way analysis of variance and Pearson product moment correlation coefficient to test five hypotheses.

The results revealed that there were positive relationship between general health motivations, perceived susceptibility, perceived benefits and barriers, modifying factors, total health beliefs and therapeutic compliance at the .01 level, but there was no statistically significant relationship between perceived severity and therapeutic compliance at the .05 level.

There were no statistically significant differences of total health beliefs and other beliefs among groups different in sex, age, educational level, economic status, duration of disease and clinical manifestation at the .05 level. However, there were significant differences of perceived barriers among groups different in age at the .05 level. There were significant differences of general health motivations among groups different in educational level and economic status at the .01 and .05 level respectively.

The positive relationship between self care knowledge and therapeutic compliance was found and there were significant differences of self care knowledge among groups different in educational level and economic status at the .01 level.

Finally, it was found that there was no statistically significant differences of therapeutic compliance among groups different in sex, age, educational level, economic status, duration of disease and clinical manifestation.

